

У науковому дослідженні нами розкрито теоретичні й практичні засади реалізації культурологічного підходу в шкільній літературній освіті України другої половини ХХ — початку ХХІ століть (шляхом вивчення програмних освітніх документів у трьох основних напрямках — методичному, організаційному і нормативному); означено здобутки та суперечності розвитку методики навчання літератури в період радянської школи у культурологічному аспекті; з'ясовано особливості реалізації культурологічного підходу до навчання української і зарубіжної літератури у період перебудови шкільної літературної освіти в умовах утвердження національної школи; визначено й охарактеризовано засадничі ідеї реалізації культурологічного підходу в умовах Нової української школи; узагальнено й систематизовано традиційний і новаторський досвід щодо навчання української і зарубіжної літератури з урахуванням ідей культурологічного підходу у практиці роботи закладів загальної середньої освіти України другої половини ХХ — початку ХХІ століть.

Зроблено висновок, що реалізація культурологічного підходу в шкільній літературній освіті сприяє усвідомленню учнями творів художньої літератури як важливого складника мистецтва, ознайомленню з шедеврами української та зарубіжної художньої культури, поглибленню вмінь аналізу та інтерпретації літературних творів у мистецькому контексті.

Ключові слова: культурологічний підхід на уроках літератури, навчання української і зарубіжної літератури, шкільна літературна освіта.

ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІЮВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ГІМНАЗІЇ ЯК ЄВРОПЕЙСЬКА ТЕНДЕНЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ БАЗОВОЇ ОСВІТИ

Світлана Головка, к. іст. н., доц.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Метою дослідження є актуалізація проблеми запровадження зовнішнього незалежного оцінювання випускників гімназії як європейської тенденції у контексті її організаційно-правового забезпечення. На основі аналізу порівняльних досліджень з'ясовано, що зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО) здобувачів базової освіти є перспективним

європейським трендом, що набуває розвитку в інституційному полі. Цей процес пов'язаний із визнанням доцільності державної сертифікації рівня освітніх результатів випускників гімназії як одного із важливих механізмів управління якістю освіти та особливо актуальний для країн близького зарубіжжя, освітні системи яких інтенсивно трансформуються.

Виявлено, що одним із чинників, що впливає на інституалізацію ЗНО в європейських країнах, є проблема державних гарантій дотримання конституційного права особи на освіту, оскільки сертифікаційне оцінювання зазвичай пов'язане з конкурсними переходами з одного рівня освіти на інший.

Проаналізовано особливості нормативно-правового регулювання питання реалізації підсумкової атестації здобувачів базової освіти у формі ЗНО у зарубіжній освітній практиці та Україні. Зокрема, виявлено, що базове законодавство більшості країн як близького, так і далекого зарубіжжя не містить чітких регулятивних норм щодо ЗНО. «Кодекс Республіки Молдова про освіту» визначає, що гімназійна освіта завершується національними іспитами, після складання яких випускники отримують відповідні сертифікати [4]. Закон Республіки Казахстан «Про освіту» передбачає вибіркове ЗНО за рівень базової освіти з метою моніторингу навчальних досягнень та оцінки ефективності організації навчального процесу [1]. У «Кодексі Республіки Білорусь про освіту» підсумкова атестація за рівень базової освіти полягає «у виставленні підсумкових оцінок з навчальних предметів, з яких проводяться випускні іспити, з урахуванням річної та екзаменаційної оцінки» [5]. Натомість базове законодавство про освіту України чітко інституалізує зовнішнє незалежне оцінювання здобувачів базової освіти як одну з форм підсумкової атестації. Закон України «Про освіту» (2017 р.) визначає, що результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні «оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема, у формі зовнішнього незалежного оцінювання» [2]. Згідно із Законом «Про повну загальну середню освіту» (2020 р.) ЗНО є одним із основних видів оцінювання результатів навчання здобувачів незалежно від рівня освіти [3].

Таким чином, в Україні сформовано в цілому базові нормативно-правові засади, що забезпечують реалізацію підсумкової атестації у формі ЗНО. За умови розроблення відповідного організаційно-методичного су-

проводу воно може стати дієвим інструментом об'єктивного моніторингу та оцінювання результатів навчання здобувачів базової освіти.

Ключові слова: гімназійна освіта, здобувачі базової освіти, зовнішнє незалежне оцінювання, підсумкова атестація.

Література

Закон Республики Казахстан «Об образовании». URL: https://online.zakon.kz/document/?doc_id (дата звернення: 11.05.2020).

Про освіту: Закон України від 05 вересн. 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 23.04.2020).

Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 січн. 2020 р. № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20> (дата звернення: 11.05.2020).

Кодекс Республики Молдова об образовании. URL: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110112&lang=ru.

Кодекс Республики Беларусь об Образовании. URL: https://kodeksy-by.com/kodeks_ob_obrazovanii_rb.htm (дата звернення: 11.05.2020).

ТИПОЛОГІЧНИЙ І МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В СЕРЕДНІЙ ОСВІТІ

Антоніна Гривко, к. пед. н.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Метою огляду є систематизація міжнародних досліджень, спрямованих на вивчення проблем використання ІКТ в загальній середній освіті, та аналіз методологічних аспектів їх проведення.

Методика дослідження передбачала пошук у базах даних електронних репозитаріїв і онлайн-бібліотеках праць, які відповідають завданням дослідження; здійснення відбору праць за вимірами «важливість», «достовірність», «узагальненість» (Schoenfeld, 2002); аналіз методології досліджень, висвітлених у відібраних працях.

З'ясовано, що міжнародні дослідження щодо використання ІКТ в загальній середній освіті поділяються на теоретико-аналітичні (або доку-